

kouluissa on opetettava kehitysopin rinnalla luomisoppia. Laissa todetaan 'luomistieteen' näyttäneen toteen, että maailmankaikkeus, energia ja elämä luotiin äkillisesti tyhjästä ja että ihmiset ja apinat ovat eri syntyperää. Lain mukaan koululaisille tulisi myös opettaa, että maapallon rakenne on selitettävissä suurilla luonnonmullistuksilla mukaan luettuna yleismaailmallinen vedenpaisumus. Liittovaltion oikeusistuin on tosin sittemmin todennut, että laki on Yhdysvaltain perustuslain vastainen ja että sitä ei näin ollen saa panna täytäntöön. Oikeuden teräväsanaisessa perustelussa todettiin, että luomistieteellä ei ole mitään tieteellisiä ansioita tai opetuksellista arvoa, vaan kyseessä on pelkästään yritys edistää uskontoa. Lain kilpistymisen johtaneekin toistaiseksi siihen, että vastaavat hankkeet muissa osavaltioissa lykkääntyvät ainakin niin kauan kuin ylempät oikeusasteet käsittelevät tapausta.

Tohtori Wilder Smith keskittyy omassa pamfle-tissaan sellaisten tekijöiden ja esimerkkien käsitelyyn, joiden tulisi olla todisteena kehitysoppia vastaan. Hänen todistelussaan on kaksi peruslähtökohtaa. Ensinnäkin Wilder Smithin mukaan ei ole voitu kokeellisesti osoittaa, että elämää voisi syntyä sattumalta elottomasta materiaalista, vaan tämä on mahdollista ainoastaan ulkopuolisen informaation turvin. Tätä informaatiolähdettä tekijä kutsuu eri nimillä: suunnittelu, teleonomia, logos tai know-how. Kirjoittajan toisena pääargumenttina ovat puuttuvat renkaat fossiilien joukossa. Wilder Smith tuntuu menettäneen uskonsa nykyisin käytössä olevien ajoitusmenetelmien luotettavuuteen. Sen sijaan hän panee suuren painon liitukivikerrostumasta löydettyihin dinosauruksen ja ihmisen jalanjälkiin.

Todistelunsa yhteydessä Wilder Smith käyttää paikoin voimakasta kieltä todeten mm. evolutiivisen järjestelmän selittämisen sattuman ja luonnonlakien aiheuttamaksi osoittavan suunnatonta herkkäuskoisuutta ja naiviutta. Hän myös syyttää uusdarwinisteja älyllisen rehellisyyden puutteesta, vaikka tässä suhteessa kirjoittaja ei mitään ilmeisimmin useissa yhteyksissä huomaa malkaa omassa silmässään. Kirjoittajan käsitys tieteestä on varsin omalaatuinen, kun hän rajaa tieteeksi vain ne luonnontieteet, joissa tulokset ovat kokeellisesti toistettavissa. Täten romukoppaan joutaisivat mm. niin tähtitiede, geologia ja paleontologia kuin maantiedekin.

Kirjoittajan ajatuksen juoksua on monesti vaikea tarkoin seurata. Ehkäpä niin on tarkoituskin. Luettavuutta heikentää kankeaan kieliasuun puettu teksti ja ilmeisesti myös käännöstyössä tapahtuneet lipsahdukset. Näennäisesti tieteellinen kirja vilisee sangen kyseenalaisia analogioita, ja varsinaista tieteellistä sanomaa lukija jää kyllä kai-paamaan. Joka tapauksessa on vaikea yhtyä kirjan suomentajan esipuheessa esittämään toteamukseen, että Wilder Smith torjuisi evoluutio-teorian pätevin luonnontieteellisin keinoin.

MATTI TIKKANEN

Maantieteen laitos, Helsingin yliopisto,

Kehityksen epäilijän julistus

A. E. WILDER SMITH *Luonnontieteet eivät tunnne evoluutiota*. Suomentanut Matti Leisola. WSOY, 1981. 144 s.

Suomessa viime vuoden puolella käydyn, osin kiivaankin kehitysoppia koskevan lehtikirjoittelun jo laannuttua ilmestyi markkinoille luomisopin eli kreationismin kannattajana tunnetun saarnamiehen, tohtori Wilder Smithin saksankielisen alkuteoksen »Die Naturwissenschaften kennen keine Evolution» suomennos. Kirjojaan markkinoidakseen tämä englantilaissyntyinen ja nykyisin Sveitsissä asuva kolminkertainen tohtori on tehnyt laajoja Euroopan kiertueita ja pistäytynyt luennoimassa myös Suomessa.

Raamatun luomiskertomukseen tukeutuva kreationistien liike on saanut laajinta kannatusta erityisesti Yhdysvaltojen etelävaltioissa, missä uus-kristilliset herätysliikkeet liittolaisineen ovat kehittäneet 'luomistieteen' aseeksi, jolla yritetään ampua apina alas ihmisen sukupuusta. Hankkeen kannattajat eivät nykyisin enää pyri osoittamaan, että kehitysoppi olisi jumalanpilkkua, vaan pyrkimyksenä on osoittaa 'tieteellisesti', että »elämän muotoilija» loi maapallon eliöineen kaikkineen suoraan nykyiseen muotoonsa. Kreationistien, joilla on kannattajia myös erittäin arvovaltaisilla tahoilla, mukaan luominen tapahtui — alan 'tutkijoista' riippuen — joko 6 000 tai 10 000 vuotta sitten.

Arkansasin osavaltiossa on jopa päästy niin pitkälle, että on saatu aikaan laki, jonka mukaan